

بررسی عملکرد شرکت‌های پیمانکاری نسل جدید؛

چرا اکثریت کارگران، «کارگر ساده حداقل بگیر» هستند؟

نسرین هزاره مقدم

به روندی که در دهه‌های گذشته با دستاویز قرار دادن چند دسته سیاست عمده، از جمله خروج مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از شمول قانون کار و رواج شرکت‌های پیمانکاری و تامین نیروی انسانی، در دستور کار قرار گرفته، می‌توان پروسهی «کارگر ساده‌سازی» نام داد؛ این روند طولانی بیش از ۸۰ درصد طبقه کارگر ایران را به کارگر ساده حداقل بگیر و قرار داد موقت (فاقد امنیت شغلی) تنزل داده است؛ کارگرانی که با دست دادن امکان تحرک طبقاتی و ارتقای جایگاه شغلی، مجبور هستند همواره در موقعیت متزلزل یک کارگر ساده در جایزینند.

بسیاری که دارند، باید همیشه یک کارگر حداقل بگیر ساده باقی بمانند؛ چراکه شرکت‌های نسل جدید هرگز اجازه نمی‌دهند کارگران از جایگاه حداقلی خود صعود کنند و به پر خور داری برسند! **سیر تنزلی در نسل دوم شرکت‌ها!** روند «کارگر ساده‌سازی»، عرف کارگاه‌های قدیمی رانیز دچار تغییرات تنزلی کرده است؛ آقاجری که سال‌ها سابقه کار در پروژه‌های نفت و گاز جنوب را دارد؛ در ارتباط با این افول تدریجی می‌گوید: در دهه‌های گذشته، شرکت‌های خصوصی یا نیمه‌دولتی که با دست دادن امکان تحرک طبقاتی و ارتقای جایگاه شغلی، مجبور هستند همواره در موقعیت متزلزل یک کارگر ساده در جایزینند. روند افول شرایط شغلی، روندی کند و بطئی بوده است؛ در این روند آهسته، کارگرانی که در روزگار نه چندان دور صاحب امنیت شغلی، حق اعتراض و دستمزدهای شایسته و ابرومند بوده‌اند، در یک چرخه‌ی بسته‌ی قرار دادهای ساده‌ی پیمانکاری گرفتار آمده‌اند. قرار دادهایی که هر سه ماه یا در نهایت هر شش ماه بازرها بیمه و امید تمدیدی شود و همه آیت‌های مندرج در آن، بسیار حداقلی است.

در این راستا، مسیری که ناصر آقاجری، فعال کارگری پرورهای، تصویر می‌کند، مسیری حقوق‌سازی کارگران فنی و متخصص و ایستایی ناگزیر طبقاتی آنها در دهه‌های گذشته است؛ این کارگران به رغم تخصص بسیار و تلاش فراوان و با وجود استحقاق و لیاقت

تولیدی - خصوصی مانند شرکت‌های دولتی و نیمه دولتی، حقوق را در پایان هر ماه پرداخت نمی‌کنند و چندین ماه از پرداخت آن خودداری می‌کنند، علاوه بر آن درصد حق بیمه کارگران را به باختر واقعی حقوق دریافتی کارگران، بلکه با حداقل حقوق پرداخت می‌کنند تا نیروی کار از یک بازنشستگی قانونی و واقعی بر خور دار نشوند و با حداقل حقوق بازنشسته گردند.

چرا شرکت‌ها تغییر رفتار داده‌اند؟!

«تغییر رفتار این شرکت‌ها» چرا اتفاق افتاده است، چه مولفه‌هایی شرکت‌هایی را که زمانی با کارگران خود خوب تا می‌کردند به جایی رسانده که امروز خیلی راحت از حق و حقوق کارگران می‌زنند؛ آقاجری در این رابطه می‌گوید: در رقابت با شرکت‌های دولتی و نیمه دولتی، این شرکت‌ها تنها می‌توانند به صورت یک شرکت دست دوم کار ساخت را در اختیار بگیرند که در این صورت مبلغ ساخت به شدت کاهش می‌یابد و به جیب شرکت‌های واسطه‌ای می‌رود، رانتی که در اختیار «خودی» قرار می‌گیرد باعث می‌شود شرکت‌های واقعا خصوصی دسترسی به کار دست اول را نداشته باشند لذا مجبورند کار را به صورت دست دوم از این شرکت‌های دولتی و نیمه دولتی و ایسته به نهاد نموده بشمار موجود که غیر تولیدی و در حکم واسطه بین کارفرمای اولیه یا دولت و کارگزار اصلی هستند، دریافت کنند. شرکت‌های دولتی بزرگ پس از دریافت امتیاز ساخت پروژه‌ها، کار را در نهایت

دیگر مصالح برای تولید، سرمایه‌دار به تنها امکان دیگر کسب درآمد یعنی زدن از حق و حقوق قانونی کارگر می‌پردازد. پیمانکاران این هزینه‌های اضافی دولت ساخته را با کاستن از سطح حداقل خدمات موظف خود به کارگران خنثی می‌کند و اینگونه است که خوابگاه‌ها کوچک و محقر می‌شوند؛ غذا و خدمات دیگر بسیار محدود می‌شود، حقوق‌ها پرداخت نمی‌شوند و به حداقل می‌رسند، بیمه را اگر کارگران دنبال نکنند به کلی پرداخت نمی‌کنند و هزاران تخلف دیگر، کارگر زمانی متوجه اشتباه خود می‌شود که پس از ۲۰ سال کار می‌بیند تنها بیست و چند سال کار کردارند و در سن هفتاد و سالگی هنوز سی سال کار کردارند و نمی‌توانند بازنشسته شود!

افول سطح زیستی کارگران شرکت‌های نسل جدید!

به گفته این فعال کارگری، در جنوب در پروژه‌های تولید و در صنایع مادر، پس از شوک‌درمانی‌های تعدیل ساختاری و خصوصی‌سازی، شرایط کار برای کارگران و همهی نیروی کار نایمن‌تر شده است؛ الودگی‌های گازهای مرگبار به خصوص در کارگاه‌ها، الودگی‌های صوتی و عدم وجود آموزش ایمنی و پیگیری آن در کارهای سخت، هم چون بستن کمر بندهای ایمنی در ارتفاع، عدم وجود خدمات خوابگاهی، غذائی و بهداشتی بخشی از واقعیت‌های دردناک موجود است از سوسی دیگر کارگران با کوچکترین اعتراضی به این شرایط ناهنجار به جای پاسخگویی مدیران، در اکثر مواقع اخراج می‌شوند، آنهم بدون پرداخت مطالباتشان.

نمونه‌ای از رفتارهای نامناسب این شرکت‌های نسل دوم رادر پارس جنوبی و در کلونی‌های پالایشگاهی می‌توانیم ببینیم؛ کارگران پیمانکاری پارس جنوبی درگیر تبعیض هستند که برای رهایی از آن، هیچ حربه‌ای در اختیار ندارند. آقاجری به نمونه‌ای از این تبعیض می‌پردازد: کارگران و حقوق بگیران دولتی در مناطق جنوب یا مناطق آزاد تجاری - صنعتی در شرایطی مانند شرایطی که کارگران پرورهای در آن جا به کار مشغولند، دو هفته کار و دو هفته است؛ این کارگران علیرغم تخصص بسیار، علیرغم تلاش فراوان و با وجود استحقاق و لیاقت بسیاری که دارند، باید همیشه یک کارگر حداقل بگیر ساده باقی بمانند؛ چراکه شرکت‌های نسل جدید هرگز اجازه نمی‌دهند کارگران از جایگاه حداقلی خود صعود کنند و به پر خور داری برسند!

به گفته ناصر آقاجری، فعال کارگری پرورهای، در شرکت‌های پیمانکاری نسل جدید، کارگران به رغم تخصص بسیار و تلاش فراوان و با وجود استحقاق و لیاقت، باید همیشه یک کارگر حداقل بگیر ساده باقی بمانند؛ چراکه این شرکت‌ها اجازه نمی‌دهند کارگران از جایگاه حداقلی خود صعود کنند و به پر خور داری برسند!

۱۲ ساعت کار و در برخی پروژه‌ها با ۱۰ ساعت کار با ۳۰ دقیقه زمان ناهار و همراه با اضافه کار اجباری در صورت ضرورت، بدون درصد قانونی بابت اضافه کاری که البته با زمان رفت و آمد از خوابگاه به محل کار گاه بیش از ۱۲ ساعت از زمان زندگی کارگر گرفته می‌شود. با یک محاسبه قانونی متوجه می‌شوید این ۲۵ روز کار کارگران پروژه‌های معادل دو ماه کار کرد کارگران و حقوق بگیران دولتی است و این ۵ روز «رست» آن‌ها یک روز آن با رفتن با اتوبوس به خانه‌شان حذف می‌شود و یک روز آن، با بازگشت به کار، که در واقع این کارگران تنها ۳ روز «رست» دارند و حق دارند با خانواده خود پس از یک ماه کار شاق باشند. کارگران دولتی از همی روزهای تعطیلی و جمعه در سال با دریافت حقوق آن روز استفاده می‌کنند و پس از دو هفته کار برای دو هفته مرخصی، بلیط هواپیما به صورت رایگان در اختیارشان قرار می‌گیرد.

حقوق کارگران پرورهای هم برخلاف روال و عرف جهانی و قانونی و برخلاف سنت معمول برای کارگران دولتی، با ماه‌ها تاخیر پرداخت می‌شود. در صورت اعتراض، کارگر به راحتی اخراج می‌شود و حتی «بلیک لیست» می‌شود یعنی هیچ شرکتی دیگر به او کار نمی‌دهد! این شمه‌ای از تجربیات یک فعال کارگری در دهه‌های اخیر است؛ مسیری که آقاجری تصویر می‌کند، مسیری حقوق‌سازی کارگران فنی و متخصص و ایستایی ناگزیر طبقاتی آنها در دهه‌های گذشته است؛ این کارگران علیرغم تخصص بسیار، علیرغم تلاش فراوان و با وجود استحقاق و لیاقت بسیاری که دارند، باید همیشه یک کارگر حداقل بگیر ساده باقی بمانند؛ چراکه شرکت‌های نسل جدید هرگز اجازه نمی‌دهند کارگران از جایگاه حداقلی خود صعود کنند و به پر خور داری برسند!

اخبار کارگری

وزیر کار خبر داد:

متناسب سازی برای ۹۰ درصد بازنشستگان کشور اجرایی شد

وزیر رفاه گفت: ۳۵ میلیون نفر از بازنشستگان تامین اجتماعی مشمول متناسب سازی حقوق شده‌اند که در مردادماه با اعتبار ۳۲ هزار میلیارد تومان متناسب سازی انجام شد. به گزارش ایلنا، محمد شریعتمداری در مصاحبه با رادیو گفت و گو، تاکید کرد: مشابه این اقدام نیز برای بازنشستگان کشوری در حال انجام است و در مجموع حدود ۹۰ درصد حقوق بازنشستگان از این طریق افزایش خواهد داشت. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی افزود: افزایش ۳۰۰ هزار تومانی حق مسکن کارگران نیز در دولت به تصویب رسید و اجرایی می‌شود. وی به تسهیلات قرض الحسنه بازنشستگان تامین اجتماعی نیز اشاره کرد و گفت: در حال حاضر با افزایش اعتبار، سقف تسهیلات آنها به ۵ میلیون تومان رسیده که می‌تواند بدون ضامن از آن برخوردار شوند.

در گفتگو با ایلنا مطرح شد:

هنوز خبری از استخدام پرستاران نیست

دبیر کل خانه پرستار در خصوص خبر جذب ۱۰ هزار پرستار که هفته پیش از سوی دولت مطرح شد، گفت: هنوز هیچ اقدامی در این خصوص صورت نگرفته است. محمد شریفی مقدم در گفتگو با خبرنگار ایلنا، افزود: واقعیت آن است که دولت برای امسال مجوز استخدام رسمی ۲۰ هزار پرستار را صادر کرده است اما تاکنون فقط ۴ هزار پرستار استخدام شده‌اند که متعلق به سال قبل است. وی بیان اینکه در موضوع استخدام قرار بود از سال ۱۳۹۷ هر سال، تعداد ۱۰ هزار پرستار استخدام شوند، افزود: متأسفانه مادر سال ۱۳۹۷ هیچ استخدامی در بخش پرستاری نداشتیم. در سال ۱۳۹۸ هم مجوز ۱۰ هزار استخدام در بخش سلامت را دادند که از این تعداد فقط ۴ هزار نفر پرستار هستند. در نهایت در سال ۱۳۹۹ نیز فقط همان چهار هزار نفر سال ۱۳۹۸ استخدام شدند.

پرداخت تسهیلات اشتغال به فرزندان بازنشستگان

مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی هرگز نگفت: این اداره کل جهت فراهم شدن زمینه ایجاد اشتغال فرزندان بازنشستگان، آمادگی پرداخت تسهیلات و ارائه آموزش به آنها دارد. هادی ابراهیمی با اشاره به اینکه داشتن مهارت لازمه اشتغال است، گفت: برای افزایش مهارت فرزندان بازنشستگان که جوایز کار هستند با همکاری اداره فنی و حرفه‌ای استان می‌توان آموزش‌های لازم و متناسب با بازار کار را به آنها ارائه کرد.

البرز بالاترین و همدان پایین ترین نرخ بیکاری زنان را دارند

اطلاعات آماری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نشان می‌دهد زنان در البرز و یزد بالاترین نرخ بیکاری را دارند و در همدان و زنجان نرخ بیکاری آنها بسیار پایین است. به گزارش ایلنا، براساس آمار سال ۹۸، البرز با نرخ بیکاری ۳۱.۹ درصدی و یزد با نرخ بیکاری ۳۰.۴ درصدی برای زنان، در رتبه‌های اول و دوم بیکاری زنان قرار دارند. در مقابل در همدان، زنجان و خراسان شمالی نرخ بیکاری برای زنان به ترتیب ۲۰.۷، ۲۰.۹ و ۲۰.۸ گزارش شده است. نرخ بیکاری زنان در سایر استان‌ها دورقمی است.

اعلام اسامی کارگران جانباخته در معدن آق در بند سرخس

اسامی دو کارگر جان باختار در حادثه انفجار معدن سرخس مشخص شد. به گزارش خبرنگار ایلنا، عصر چهارشنبه حادثه انفجار در معدن آق در بند سرخس، منجر به مرگ دو کارگر شد. بر اثر این انفجار، دو کارگر در زیر آوار مدفون شدند که پس از مدتی پیکری جان آنها توسط اهالی روستای بیرون آورده شد. اجساد این کارگران توسط تیم‌های عملیاتی به پزشکی قانونی منتقل شد. منابع خبری ایلنا، هویت این دو کارگر را حامد بالوانه و محمد حیدری اعلام کردند.

محیط‌هایی که احتمال نفوذ اجسام تیز و برنده به کف پا وجود دارد، کارگران باید از کفش‌های مخصوص که در زیر آن ورق فلزی مقاوم به کار رفته است، استفاده کنند. «جاری ادامه داد: «جاری آیین نامه آموزش ایمنی کارفرمایان، کارگران و کارآموزان مصوب شورای عالی حفاظت فنی و بهداشت کار در اولویت اداره کار است و بازرسان اداره کار با تشدید بازرسی‌ها تلاش خواهند کرد که از حوادث احتمالی جلوگیری یابد حداقل ممکن برسد.»

این مقام مسئول تصریح کرد: «مطابق قانون، کارفرما طبق ماده دو آیین نامه وسایل حفاظت فردی و ماده ۶۱ و ۶۶ آیین نامه حفاظت و بهداشت عمومی در کارگاه‌ها، مکلف است وسایل

شهرستان البرز و وزیر شد. هدایت‌الله جمالی پور افزود: در حاشیه برنامه‌های معاون رئیس جمهور و رییس سازمان برنامه و بودجه به استان قزوین دو مشکل کارگری استان شامل معوقات کارگران شرکت کنتور سازی و مشکل کارگران اخراجی عوارضی‌های استان را با ایشان مطرح در خواست کردم ما رادر تامین اعتبار مطالبات معوقه کارگران کمک کند. حالا کارگران کنتور سازی که ۲۶ ماه معوقات

آنها اعتراض خود نسبت به خصوصی سازی را به گوش یکی از بالاترین مقام‌های اجرایی کشور رساندند. در نهایت، هشتم شهریور ماه استاندار قزوین از تخصیص اعتبار برای پرداخت بخشی از مطالبات کارگران کنتور سازی خبر داد و گفت: با پیگیری صورت گرفته و مساعدت رئیس سازمان برنامه و بودجه ۱۵ میلیارد تومان از مطالبات معوقه کارگران شرکت کنتور سازی تامین و جهت پرداخت به حساب سپرده دادگستری

نتیجه دیدار کارگران کنتور سازی با نوبخت چه شد؟ وعده‌ها برای پرداخت بخشی از مطالبات برنامه و بودجه به استان قزوین، کارگران کنتور سازی قزوین با او دیدار کردند. این کارگران مطالبات و خواسته‌های خود از جمله پرداخت مطالبات مزدی و راه اندازی تولید در کارخانه را با رئیس سازمان برنامه و بودجه در میان گذاشتند.

استاندار قزوین از تامین اعتبار برای پرداخت مطالبات مزدی کارگران این واحد تولیدی خبر داد. به گزارش ایلنا، سوم شهریور ماه در جریان سفر رئیس محمداقرب نوبخت، رئیس سازمان

ضرب دیدگی، شکستگی و سوختگی در صدر حوادث کار

مدیر اداره کار منطقه ویژه لامرد تشریح کرد:

به با مواد خورنده سرو کار دارند، باید از کفش‌های لاستیکی یا جنس مقاوم در برابر این مواد استفاده کنند. کفش‌های کارگرانی که با فلزات مذاب (کارگران واحد احیا و ریخته گری)، مواد داغ و خورنده کار می‌کنند باید مقاوم بوده و لبه کفش برای جلوگیری از نفوذ مواد مذکور به داخل آن کاملاً به پا و قوزک پا چسبیده و فاقد سوراخ بند کفش باشد. مدیر اداره کار منطقه ویژه لامرد تصریح کرد: «کفش‌های مورد استفاده در عملیات برق باید نارسانا و فاقد هر گونه قطعه فلزی بوده، همچنین دارای زبانه متصل به دو طرف کفش و ساق بلند باشد (کارگران واحد برق و رکتیفایر). در محیط‌هایی که احتمال بروز جرقه الکتریکی وجود دارد، کفش‌های کارگران باید فاقد هر نوع قطعه فلزی باشد. در

مدیر اداره و خدمات اشتغال منطقه ویژه اقتصادی لامرد، گفت: تحلیل حوادث کار، در صنایع معدنی بویژه کارخانه‌های آلومینیوم کشور نشان می‌دهد که بیشترین جراحات وارده به کارگران از نوع ضرب دیدگی، شکستگی و سوختگی است. به گزارش ایلنا، «محمد جابری» با بیان اینکه این دست حوادث معمولاً اثر پر خور داشیا یا پاشیدن مواد مذاب بر روی کارگران رخ می‌دهد، گفت: «طبق بررسی‌های انجام شده در کارخانه‌های آلومینیوم کشور، کارگران مستقر در واحدهای ریخته‌گری، احیا و تعمیرات، بیشتر در معرض آسیب هستند.» وی با بیان اینکه استفاده از وسایل حفاظت فردی مناسب در کاهش حوادث کارگری موثر است، اظهار کرد: «کارگرانی